

Na temelju članka 45. stavka 5. Zakona o zaštiti na radu (>Narodne novine«, broj 71/14, 118/14 i 154/14), ministar nadležan za rad uz suglasnost ministra nadležnog za zdravlje donosi

PRAVILNIK
O ISPITIVANJU RADNOG OKOLIŠA

DIO PRVI
OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom utvrđuje se obveza, načini i postupci ispitivanja radnog okoliša, rokovi ispitivanja te sadržaj i način izdavanja zapisnika o ispitivanju radnog okoliša.

Članak 2.

(1) Ispitivanje u radnom okolišu obuhvaća sljedeća ispitivanja:

1. ispitivanja fizikalnih čimbenika (temperatura, relativna vlažnost i brzina strujanja zraka, osvijetljenost, buka i vibracije)
2. ispitivanja kemijskih čimbenika (koncentracija plinova, para, prašina i aerosola)
3. ispitivanja bioloških čimbenika.

(2) Pod ispitivanjem iz stavka 1. ovoga članka smatra se provođenje postupaka mjerenja čimbenika u radnom okolišu prema važećim normama te uspoređivanje i ocjena dobivenih rezultata mjerenja s dopuštenim vrijednostima izloženosti pojedinim štetnostima prema propisima odnosno normama s područja zaštite zdravlja na radu.

DIO DRUGI
TEHNIČKI UVJETI

Članak 3.

(1) Ovlaštena osoba može obavljati ispitivanja iz članka 2. točke 1. i 2. ovoga Pravilnika ako ima ovlaštenje izdano u skladu s odredbama propisa o ovlaštenjima za poslove zaštite na radu te ako ispunjava kadrovske i tehničke uvjete propisane ovim Pravilnikom.

(2) Ovlaštena osoba koja obavlja ispitivanja radnog okoliša mora u svom sastavu imati ispitivača koji je zaposlen u punom radnom vremenu, na neodređeno vrijeme i koji ispunjava uvjete iz stavka 3. ovoga članka.

(3) Ispitivač je osoba s obrazovanjem iz područja tehničkih, biotehničkih, prirodnih (fizika, kemija, biologija) ili medicinskih znanosti koja ima najmanje srednju školsku ili srednju stručnu spremu i položen opći dio stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu ili priznatim statusom stručnjaka zaštite na radu (opći dio) i/ili osoba s obrazovanjem iz područja tehničkih, biotehničkih, prirodnih (fizika, kemija, biologija) ili medicinskih znanosti koja ima završen najmanje preddiplomski studij sa stečenim nazivom prvostupnik (baccalaureus) i položenim općim i posebnim dijelom stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu ili priznatim statusom stručnjaka zaštite na radu (opći i posebni dio) i/ili osoba koja ispunjava uvjete za dobivanje ovlaštenja (nositelj ovlaštenja) za ispitivanje radnog okoliša prema propisu o ovlaštenjima za poslove zaštite na radu.

(4) Ovlaštenje za ispitivanja bioloških štetnosti iz članka 2. točke 3. ovoga Pravilnika izdat će se osobi koja ispunjava uvjete u skladu s odredbama propisa o ovlaštenjima za poslove zaštite na radu te koja posjeduje potvrdu o akreditaciji odnosno potvrdu o stručno tehničkoj osposobljenosti za ispitivanja bioloških štetnosti.

Članak 4.

(1) Uz ovlaštenje iz članka 3. stavka 1. ovoga Pravilnika, ovlaštena osoba mora imati u svom vlasništvu mjernu i ispitnu opremu prema Prilogu koji je sastavni dio ovoga Pravilnika, ovisno o vrsti ispitivanja koje obavlja, a mjerna i ispitna oprema mora biti navedena i opisana u Poslovniku o postupcima, uvjetima i metodama obavljanja zaštite na radu.

(2) Osim mjerne i ispitne opreme navedene u Prilogu ovoga Pravilnika, ovlaštena osoba može raspolagati i s dodatnom mjernom i ispitnom opremom za specifična ispitivanja u svom vlasništvu ili temeljem ugovora o najmu.

Članak 5.

(1) Mjerna i ispitna oprema iz članka 4. ovoga Pravilnika, mora biti čuvana i održavana na način koji je naznačen u uputama proizvođača opreme.

(2) O mjernoj i ispitnoj opremi vodi se dokumentaciju, koja mora sadržavati sljedeće podatke:

- naziv mjerne i ispitne opreme
- ime proizvođača
- oznaku tipa i serijski broj
- godinu proizvodnje
- godinu stavljanja u uporabu
- datum zadnjeg umjeravanja i
- dokaze o vlasništvu odnosno najmu (za dodatnu opremu).

(3) Mjerna i ispitna oprema iz Priloga ovoga Pravilnika za koju postoji obveza umjeravanja mora se umjeravati na način i u rokovima koji su određeni propisima odnosno prema preporuci proizvođača.

DIO TREĆI ROKOVI ISPITIVANJA

Članak 6.

(1) Svaki poslodavac je dužan, prema odredbama ovoga Pravilnika, na propisani način osigurati ispitivanje radnog okoliša u sljedećim slučajevima:

1. kada radni postupak utječe na temperaturu, vlažnost i brzinu strujanja zraka
2. kada je pri radu potrebno osigurati odgovarajuću razinu osvjetljenosti
3. kada u radnom postupku nastaje buka ili vibracije
4. kada u radnom postupku nastaju plinovi, pare, prašine ili aerosoli
5. kada je moguća prisutnost bioloških štetnosti (agensa) korištenih pri radu izvan primarne fizičke izolacije.

(2) Ispitivanja iz stavka 1. ovoga članka obavljaju se:

1. odmah nakon što su nastali uvjeti, odnosno promjene zbog kojih je ispitivanje obvezno
2. na temelju rješenja inspektora rada ili
3. periodički u rokovima koji ne mogu biti duži od tri godine, ako posebnim propisom nije

drukčije određeno.

DIO ČETVRTI

POSTUPAK ISPITIVANJA TE SADRŽAJ I NAČIN IZDAVANJA ZAPISNIKA O ISPITIVANJU RADNOG OKOLIŠA

Članak 7.

Ovlaštena osoba koja obavlja ispitivanja radnog okoliša vodi evidenciju o svim predmetima ispitivanja, postupcima i uvjetima ispitivanja, rezultatima ispitivanja i mjernoj i ispitnoj opremi koja je korištena prilikom ispitivanja.

Članak 8.

Za ocjenu ispunjavanja zdravstvenih zahtjeva u radnom okolišu koriste se propisane (dopuštene) vrijednosti izloženosti štetnostima u radnom okolišu utvrđene propisima zaštite na radu, odnosno utvrđene odgovarajućim hrvatskim normama.

Članak 9.

(1) Zapisnik o obavljenom ispitivanju radnog okoliša sastavlja se putem Informacijskog sustava zaštite na radu, prema propisu o ovlaštenjima za poslove zaštite na radu, čiji je sadržaj naveden u Prilogu ovoga Pravilnika.

(2) Ako ovlaštena osoba iznimno povjeri ispitivanje pojedinog čimbenika radnog okoliša drugoj ovlaštenoj osobi koja ima u svom sastavu znanstveno-istraživački laboratorij, ovlaštena osoba obvezna je uz vlastiti zapisnik priložiti i izvorni zapisnik (izvještaj) druge ovlaštene osobe koja je obavila to ispitivanje.

(3) Osobe koje su sudjelovale u ispitivanju radnog okoliša, ovisno o vrstama štetnosti odnosno čimbenicima u radnom okolišu, potpisuju se vlastoručno ili kvalificiranim elektroničkim potpisom iza podataka o ispitnim radnjama koje su obavile.

(4) Zaključnu ocjenu zapisnika, iskazanu pregledno po pojedinim radnim prostorijama i neposrednom okolišu, da rezultati ispitivanja zadovoljavaju propisane zahtjeve, ili opis nedostataka zbog kojih rezultati ne ispunjavaju propisane zahtjeve s prijedlogom mjera za otklanjanje nedostataka, potpisuju vlastoručno ili kvalificiranim elektroničkim potpisom dva stručnjaka zaštite na radu, ovisno o čimbenicima u radnom okolišu koji se ispituju.

(5) Stručnjaci zaštite na radu iz stavka 4. ovoga članka su osobe koje ispunjavaju uvjete za dobivanje ovlaštenja (nositelji ovlaštenja) za ispitivanje čimbenika u radnom okolišu, prema propisu o ovlaštenjima za poslove zaštite na radu.

(6) Ovlaštena osoba dužna je raspolagati s dokumentacijom o svim ispitivanjima radnog okoliša na mjestima ispitivanja kod naručitelja.

(7) Dokumentacijom iz stavka 6. ovoga članka smatra se radni nalog ili drugi zapisi kao dokazi o provedenim ispitivanjima radnog okoliša, a koji su ovjereni od strane naručitelja poslova.

DIO PETI

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 10.

Ovlaštene osobe koje su dobile ovlaštenje za ispitivanje radnog okoliša, dužne su uskladiti svoje postupanje s odredbama ovoga Pravilnika u roku od 6 mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

Članak 11.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti članak 15. Pravilnika o ispitivanju radnog okoliša te strojeva i uređaja s povećanim opasnostima (»Narodne novine«, broj 114/02, 131/02 i 126/03) te obrazac uvjerenja o ispitivanju Obrazac - RO.

Članak 12.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-02/15-01/07

Urbroj: 524-03-02-01/2-16-33

Zagreb, 10. veljače 2016.

Ministrica

dr. sc. Nada Šikić, v. r.

PRILOG

POPIS MJERNE I ISPITNE OPREME

a) ZA MJERENJE BUKE:

- zvukomjer prema zahtjevima norme HRN EN 61672
- zvučni kalibrator prema zahtjevima norme HRN EN 60942
- frekvencijski analizator prema zahtjevima norme HRN EN 61260

b) ZA MJERENJE VIBRACIJA:

- mjerač vibracija koji omogućuje mjerenje i ocjenu vibracija koje djeluju na ruke odnosno na cijelo tijelo

c) ZA MJERENJE OSVIJETLJENOSTI:

- mjerač osvjetljenosti (lx) s korekcijom boje (V(l)) i kosinusnom korekcijom

d) ZA ISPITIVANJE I ODREĐIVANJE KONCENTRACIJA OPASNIH KEMIKALIJA:

Vrste štetnosti:

1. prašina
2. prašina u obliku vlakana
3. anorganski plinovi i pare
4. organski plinovi i pare
5. tvari koje zahtijevaju posebne analitičke tehnike.

Skupni zahtjevi u pogledu mjerne opreme za svih pet točaka štetnosti su:

- crpke za uzimanje uzoraka
- osobni dozimetri
- odgovarajuće glave za pričvršćivanje na crpke za uzimanje različitih uzoraka
- sprave za umjeravanje crpki
- umjereni kronometar ili drugi mjerač vremena
- mjerač temperature, higrometar, barometar, anemometar
- sustav za obradu i pohranu podataka.

Zahtjevi za mjernu opremu po pojedinim točkama su:

1. za prašinu:

- stacionarni sustav za uzimanje uzoraka za finu i ukupnu prašinu s odgovarajućim glavama za uzimanje
- kalibrirana analitička vaga
- oprema za kondicioniranje filtara
- mjerna sprava za procjenjivanje koncentracije respirabilne prašine
- oprema za konimetrijsku analizu prašine

2. za prašinu u obliku vlakana:

- odgovarajuće glave, deklarirane za uzimanje uzoraka prašine u obliku vlakana

- fazno kontrastni optički mikroskop

3. za anorganske plinove i pare:

- oprema za uzorkovanje u tekuće i krute apsorpcijske medije

- spektrofotometar UV/VIS/IR

- sustav za kontinuirano praćenje koncentracije tvari u zraku s direktnim očitavanjem

- metoda za potenciometrijsko određivanje koncentracija tvari

4. za organske plinove i pare:

- oprema za uzorkovanje u tekuće i krute apsorpcijske medije

- kapilarni plinski kromatograf s FID detektorom

- spektrofotometar UV/VIS/IR

- postupak ili sustav za identifikaciju tvari

- sustav za kontinuirani prijam koncentracija tvari u zraku s direktnim očitavanjem

5. za tvari koje zahtijevaju posebne analitičke tehnike:

- visokotlačni tekućinski kromatograf (HPLC), instrument za određivanje ukupnog organskog ugljika, kapilarni plinski kromatograf s različitim detektorima

e) ZA MJERENJE MIKROKLIME:

- mjerni instrument za mjerenja temperature zraka, relativne vlažnosti i brzine strujanja zraka

- mjerni instrument za mjerenje toplinskog zračenja

SADRŽAJ ZAPISNIKA O ISPITIVANJU RADNOG OKOLIŠA

1. naziv i sjedište te OIB poslodavca korisnika prostorija i prostora kod kojeg se obavljaju ispitivanja u radnom okolišu
2. naziv i sjedište te OIB ovlaštene osobe koja obavlja ispitivanja u radnom okolišu
3. broj zapisnika i datum sastavljanja
4. broj i datum izdavanja rješenja o ovlaštenju za obavljanje ispitivanja radnog okoliša
5. nazivi propisa kojima je utvrđena obveza ispitivanja radnog okoliša
6. nazivi propisa i/ili normi prema čijim zahtjevima je dana ocjena dopuštenih vrijednosti za pojedine štetnosti u radnom okolišu
7. podatci o štetnostima koje nastaju u radnim prostorijama odnosno prostorima zavisno od procesa rada
8. vrste obavljenih ispitivanja u radnom okolišu
9. opis prostorija i prostora s opisom namjene pojedinih prostorija i prostora, opisom procesa koji se u njima odvijaju i opisom radne opreme koja se u njima nalazi
10. skica prostorija, prostora i neposrednog okoliša s obveznom oznakom mjernih mjesta na kojima su obavljena mjerenja za svaku pojedinu štetnost odnosno oznakom mjesta na kojima su uzeti uzorci bioloških štetnosti
11. ime i prezime, OIB te stručnu spremu za sve osobe koje sudjeluju u postupku ispitivanja, a za stručnjake zaštite na radu i podatke o položenom stručnom ispitu
12. datum početka i završetka ispitivanja
13. podatci o tehničkoj dokumentaciji koja je korištena
14. podatci o vanjskim uvjetima koji mogu utjecati na rezultate ispitivanja
15. popis metoda, postupaka i normi te detaljni podatci o mjernoj i ispitnoj opremi (tip, model, tv. broj) korištenoj prilikom ispitivanja (mjerenja)
16. uvjete procesa rada pod kojima je obavljeno ispitivanje
17. usporedni podatci prikazani tabelarno o izmjerenim i dopuštenim vrijednostima štetnosti u radnom okolišu s ocjenom o ispunjenju propisanih zahtjeva za svaku mjerenu štetnost ili uzorak štetnosti
18. zaključnu ocjenu iskazanu pregledno po pojedinim radnim prostorijama, prostorima i neposrednom okolišu da rezultati ispitivanja zadovoljavaju propisane zahtjeve, ili opis nedostataka zbog kojih rezultati ne zadovoljavaju propisane zahtjeve s prijedlozima mjera za smanjenje utjecaja pojedinih štetnosti u radnom okolišu na zdravlje radnika i
19. naznaka propisanog roka za sljedeće ispitivanje.